

6 ŞUBAT 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ

İZMİR TABİP ODASI FAALİYET RAPORU

HAZİRAN-2023

www.izmirtabip.org.tr

Hazırlayanlar

Dr. Mübetcel İlhan

Dr. M. Lütfi Çamlı

Kapak Fotoğraf

Dr. M.Lütfi Çamlı

Kapak ve Tasarım

Özgür Sabırlar

İzmir Tabip Odası

Prof.Dr. Nusret Fişek Cad. No:5 Alsancak

Konak/İzmir

www.izmirtabip.org.tr

Haziran 2023

**“Her şeyden biraz kalır”
diyor birileri, çoğulluk haklılıktır
Kavanozda biraz kahve
Kutuda biraz ekmek
insanda biraz acı**

Turgut Uyar

6 Şubat sabahı büyük bir acıya uyandık. Sabaha karşı olan deprem ve ardılları on bir ilimizde can kaybına yol açan ağır bir yıkıma sebep oldu.

Sabah deprem haberini aldıktan hemen sonra, öğle saatlerinde İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri ve İzmir Sağlık Platformu bileşenleri ile İzmir Tabip Odası'nda toplandık ve hızla bir ortak eylem planı oluşturduk. Bu arada İzmir Büyükşehir Belediyesi ekipleri de yola çıkmıştı. İzleyen günlerde deprem bölgesinde acıların hafifletilmesi, yaraların sarılması için tüm toplumun harekete geçtiği anlara tanıklık ettik hep birlikte.

Depremden kalan sadece acı olmasın diye düşündük. Dayanışmanın, emeğin, dostluğun da belgesi kalsın istedik. İzmir'den bölgeye giden meslektaşlarımızın anlatıları, anıları, raporları bu kitapçığı oluşturdu.

Öngörülebilir bir doğa olayı olan deprem karşısında yaşanan çaresizliğin kader olmadığını biliyoruz. Bilime dayanarak, dayanışmayla güçlenerek, umudu yeşerterek aşılanacak bu çaresizlik. Bu yolda emek veren, destek olan tüm meslektaşlarımıza, tüm kişi ve kurumlara minnettarız.

Ne kadar çok elimiz varmış meğer! (Can Yücel)

**İzmir Tabip Odası
Yönetim Kurulu**

GİRİŞ

6 Şubat 2023 saat 04.17'de Kahramanmaraş'ın Pazarcık İlçesi merkez üssü olan 7.7 şiddetinde bir deprem meydana geldi.

Aynı gün içerisinde saat 13.24'te ise merkez üssü Kahramanmaraş'ın Elbistan İlçesi olan 7.6 şiddetinde ikinci bir deprem daha ortaya çıktı. Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman başta olmak üzere 11 ilimizde etkisini gösteren bu depremlerden 15 milyona yakın vatandaşımız etkilendi.

Resmi rakamlara göre 50.000 olan ölü sayısının gerçekte çok fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Yaşanan deprem süreci deprem kuşağında olan ülkemizde depremlere karşı yeterli hazırlığımızın olmadığını, geçmişte yaşanan deprem felaketlerinden hiçbir ders çıkarılmadığını bir kez daha net bir şekilde ortaya koymuştur.

Ülkeyi yönetenlerin "Asrın Felaketi" diye açıklamalar yaparak mazeret yaratma girişimleri bir doğa olayını felakete çeviren beceriksizliklerini ortadan kaldırmaya yetmeyecektir.

İzmir Tabip Odası olarak depremde kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımızın acısını yüreğimizde hissediyor, tüm halkımıza başsağlığı diliyoruz. Yaşanan kayıplarda sorumluluğu olan herkesin bir gün yargı önünde hesap vereceğine inanıyoruz.

DEPREM SÜRECİNDE İZMİR TABİP ODASI FAALİYETLERİ

İzmir Tabip Odası Yönetimi 6 Şubat sabahı depremden kısa bir süre sonra İzmir Emek Demokrasi Güçleri (İEDG), İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB), İzmir Sağlık Platformuna acil durum değerlendirmesi için bir toplantı çağrısı yaptı. İzmir Tabip Odası Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen toplantıda etkilenen nüfusun büyüklüğü, iklim şartları ve artçı depremlerin büyüklüğü dikkate alınarak Deprem Kriz Koordinasyon Kurulu oluşturulmasına karar verildi.

Deprem Kriz Koordinasyon Kurulu, İzmir Valiliği ve organları, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerimiz ile iletişimini sürdürerek, bu kurumların yardım organizasyonlarına destek sunulması ve İzmir Büyükşehir Belediyesinin (İBB) oluşturduğu "Umut Hareketi" kampanyası üzerinden, gereken yardımların sağlanması için çalışmalarına başladı. Gerek insan gücü ve gerekse aynı ihtiyaçların toplanması, tasnifi ve afet bölgesine ulaştırılması ile ilgili bir yol haritası çizilerek buna ilişkin bir organizasyon şeması belirlendi.

İzmir Tabip Odasının Gönüllü Sağlık Çalışanı çağrısına yaklaşık 400 kişi yanıt verdi. Oluşturulan Gönüllü Listeleri TTB ve İl Sağlık Müdürlüğü ile paylaşıldı.

İzmir Tabip Odası nakdi yardım çağrısında bulunarak bağış hesap numaralarını kamuoyu ile paylaştı.

Afet bölgesinde göreve gidecek İzmir Tabip Odası gönüllüsü sağlık çalışanlarına yönelik olarak afet saha destek kiti (içeriği: bere, eldiven, çorap, atkı, yelek) dağıtılması planlanmıştır.

Bu kit için destek vermek isteyen meslektaşlarımız aşağıda yer alan hesap numarasına 'Afet Kiti' açıklaması ile bağış yapabilirler.

İzmir Tabip Odası
Ziraat Bankası Sosyal Etkinlikler Fon Hesabı
712-6969105-5003
IBAN TR 1200 0100 0712 0696 9105 5003

İzmir Tabip Odası

Afet bölgesinde görev yapan doktorların ve sağlık çalışanlarının gereksinimlerini karşılamak amacıyla destek hesabı oluşturulmuştur.

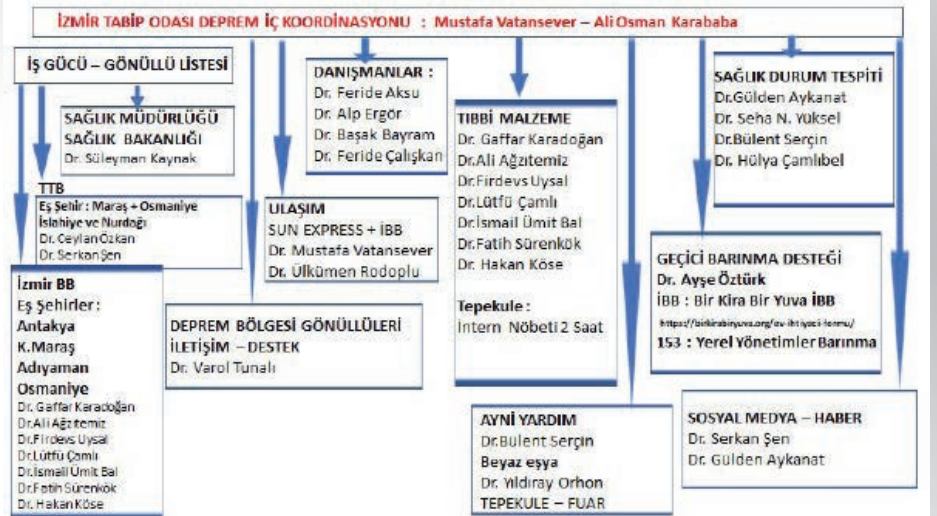
Destek vermek isteyenler aşağıda yer alan hesap numarasına "Afet Yardımı" açıklamasıyla destek olabilirler.

₺ İzmir Tabip Odası TL Hesabı
Ziraat Bankası Sosyal Etkinlikler Fon Hesabı
IBAN TR12 0001 0007 1206 9691 0550 03

\$ İzmir Tabip Odası USD Hesabı
İş Bankası Atançak Subesi
IBAN TR91 0006 4000 0023 4010 9992 90

€ İzmir Tabip Odası EURO Hesabı
İş Bankası Atançak Subesi
IBAN TR31 0006 4000 0023 4010 9993 03

İZMİR TABİP ODASI

İBB'nin Umur Hareketi'ne entegrasyon sağlandı. Aynı yardım için ihtiyaç listeleri günlük olarak kamuoyu ile paylaşılmaya başlandı. Aynı yardımların toplanma yeri için iki adres belirlendi:

- 1- Tepekule Kongre Merkezi
- 2- Gaziemir Fuar Alanı

11 ŞUBAT 2023
İHTİYAÇ LİSTESİ

- Branda
- Mat
- Uyku Tulumu
- adır
- Jeneratör
- Konservel Gıda / Hazır Yemek
- Kuru gıda / Bakliyat
- Tp
  - Sıvı yağ
  - Lin
  - Mum
  - Bot (Yetişkin, Çocuk)
  - Powerbank
  - Sobak / Isıtıcı
  - El Feneri

İletişim: 0 537 762 70 19
Dayığu Bayram

İZMİR DEPREM KOORDİNASYONU

İZMİR DEPREM KOORDİNASYONU
YARDIM TIRLARI YOLA ÇIKTI

#DayanışmaYaşatır

İZMİR DEPREM KOORDİNASYONU

İBB tarafından yola çıkarılan yardımların karayollarındaki tıkanık kaynaklı ulaşım sorunu ortaya çıkınca yardımlar eşme'den deniz yoluyla gönderilmeye başlandı.

Deprem bölgesinden bir Şekilde Odamıza ulaşan yardım talepleri olanaklar ölçüsünde karşılanarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı. Hatay Mustafa Kemal niversitesine iki kamyon Őiře suyu gönderildi. Değişik illere konteyner ve çadırlar, seyyar tuvaletler, uyku tulumları, su deposu, gibi malzeme yardımları yanı sıra talep edilen çeşitli tıbbi cihaz ve malzeme desteği (termal ısıtıcı, pompalı transfüzyon yatağı, flowmetre vb.) sunuldu.

Bunların dışında bağışlarla gelen değişik tıbbi malzeme, cihaz ve ilaçlar tasnif edilerek deprem bölgesine ulaştırıldı.

İzmir Psikososyal destek ağı toplantılarına katılım sağlandı.

İBB'nin Antakya'daki geçici yerleşim alanındaki sağlık tesisinde görev yapacak gönüllü hekim konusunda İBB Eşrefpaşa Hastanesi ile İzmir Tabip Odası arasında protokol oluşturuldu.

Gereksinim duyulan branşlardan meslektaşlarımız bu protokol çerçevesinde Odamız tarafından Antakya'daki İBB'ne ait geçici yerleşim alanının sağlık tesisinde görevlendirildi.

ESPAŞ Şirketinin deprem bölgesinde tabip odamızın faaliyetleri için tahsis ettiği konteyner Antakya'ya şehir merkezine ulaştırıldı. Depremi izleyen ilk haftadan itibaren bu konteynerde gönüllü hekimlerimizden görevlendirme yapılarak, poliklinik hizmeti verildi. Bu konteyner bir süre sonra TTB Antakya Koordinasyon birimine devredildi.

Deprem bölgesinden İzmir'e gelen hekim ve sağlık çalışanlarına barınma, ev eşyası ve diğer gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik kampanya başlatıldı.

Deprem Bölgesinden İzmir'e gelen ve öğrenci yurtları, dinlenme tesisleri gibi kuruluşlara yerleştirilen depremzedeler odamız aktivistlerince ziyaret edilerek koşulları değerlendirildi. Özellikle sağlık alanındaki yardım talepleri karşılanmaya çalışıldı.

İzmir Tabip Odası'nda her gün 16.00-18.00 saatleri arasında yapılan çalışmalarla ilgili düzenli bilgi paylaşımı toplantıları yapıldı. İzmir Deprem Koordinasyon Kurulu değerlendirme toplantıları günlük yapılarak güncel bilgi alışverişi sağlandı. Deprem sonrası İzmir Tabip Odası etkinliklerinin paylaşılması ve üyelerimizin görüşleri ve desteği doğrultusunda çalışmaların sürdürülebilmesi amacıyla elektronik iletişim platformunda Açık Yönetim Kurulu toplantısı yapıldı.

Deprem bölgesine resmi görevlendirme ya da gönüllü olarak giden meslektaşlarımızın yanında olmaya ve deprem bölgesinden ilettikleri yardım taleplerini karşılamaya çalışıldı.

Deprem sonrasında bölgede tıp fakültesi lisans öğrencileri ile uzmanlık öğrencilerinin eğitimlerinde aksama yaşanmaması için girişimlerde bulunuldu. YÖK Başkanlığı'na ve Sağlık Bakanlığı'na yazılan 22.03.2023 tarihli yazıda tıp eğitiminin yüz yüze sürdürülmesi, bölgede görev yapan tıp fakültesi öğretim elemanlarının, uzmanların ve uzmanlık öğrencilerinin özlük haklarının korunması istendi.

İl Sağlık Müdürlüğü'ne yazılan 21.03.2023 tarihli yazıda ise sağlık kuruluşlarının dayanıklılıkları ve deprem performansları hakkında bilgi istenerek sağlık hizmetlerinin ivedilikle sağlam binalarda yürütülmesine yönelik planlama önerilerinde bulunuldu.

Deprem konusunda düzenlenen çeşitli etkinliklere kurumsal katılım sağlandı. Deprem sürecine ilişkin görüş ve öneriler kurumsal olarak ya da oluşturulan deprem Kriz Koordinasyon Kurulu bileşenleri ile ortak olarak basın ve kamuoyu ile paylaşıldı.

TTB 6 Şubat depremi nedeniyle bu yıl 14 Mart Tıp Bayramı Haftası programını deprem bölgesine ayırdı. Deprem bölgesinde gerçekleştirilen sağlık emekçilerini ziyaret ve anma etkinliğine, İzmir Tabip Odası adına Prof. Dr. Feride Aksu Tanık katıldı.

İzmir Tabip Odası olarak düzenlenen değişik panel, söyleşi yanı sıra çeşitli radyo televizyon programları ile deprem konusunda bilgilendirme ve farkındalık oluşturulmasına çaba gösterildi

KONU: Deprem Sonrasında Halk Sağlığı

CANLI YAYIN
İZMİR TABİP ODASI VE
RADYO EGE İŞBİRLİĞİ İLE

Ayşegül Koc ile
HER İŞİN BAŞI SAĞLIK
21 Şubat
Saat: 11.00'da

Prof. Dr. Alp Ergör
İzmir Tabip Odası Tıp Kurulu Başkanı
İzmir Tabip Odası

92.7
Ege

Apple
Google Play

KONU: Deprem Sonrasında Ruh Sağlığı

CANLI YAYIN
İZMİR TABİP ODASI VE
RADYO EGE İŞBİRLİĞİ İLE

Ayşegül Koc ile
HER İŞİN BAŞI SAĞLIK
28 Şubat
Saat: 11.00'da

Uzm. Dr. Arzu Dalımış
Psikiyatrist & Psikiyolog

92.7
Ege

Apple
Google Play

KONU: "6618 sayısında çocuklarda ruhsal sorunlar"

CANLI YAYIN
İZMİR TABİP ODASI VE
RADYO EGE İŞBİRLİĞİ İLE

Ayşegül Koc ile
HER İŞİN BAŞI SAĞLIK
7 Mart
Saat: 11.00'da

Uzm. Dr. Özdem ÖMEN
Çocuk ve Ergen Psikiyatristi

92.7
Ege

Apple
Google Play

KONU: Afetlerde Sağlık Hizmetleri ve Yaratıcı

CANLI YAYIN
İZMİR TABİP ODASI VE
RADYO EGE İŞBİRLİĞİ İLE

Ayşegül Koc ile
HER İŞİN BAŞI SAĞLIK
7 Şubat
Saat: 11.00'da

Dr. İsmail Ümit BAL
İzmir Tabip Odası Tıp Kurulu ve
Acil Afet Anlaşımına Halkın
Deneyi Yaratıcı Kuruluş Üyesi

92.7
Ege

Apple
Google Play

KONU: Afetler ve Halk Sağlığı

CANLI YAYIN
İZMİR TABİP ODASI VE
RADYO EGE İŞBİRLİĞİ İLE

Ayşegül Koc ile
HER İŞİN BAŞI SAĞLIK
14 Şubat
Saat: 11.00'da

Prof. Dr. Ali Osman Karababa
Halk Sağlığı Uzmanı

92.7
Ege

Apple
Google Play

DR. MUSTAFA TORUN ile SAĞLIK HAKTIR

DR. MUSTAFA A. TORUN
EMERJENSIYER HASTALIKLARI VE
KILIM HİPERTANSİYON UZMANI

DR. GÜLETKAN ELTAN
İZMİR TABİP ODASI BAŞKANI

• Radyo
• DEPREM VE TABİP ODALARI

Programın amacı nedir? Gösterilecekleri: Fiyatları, KATILIM Bilgileri, Yürürlükte olup olmadığı

12.00

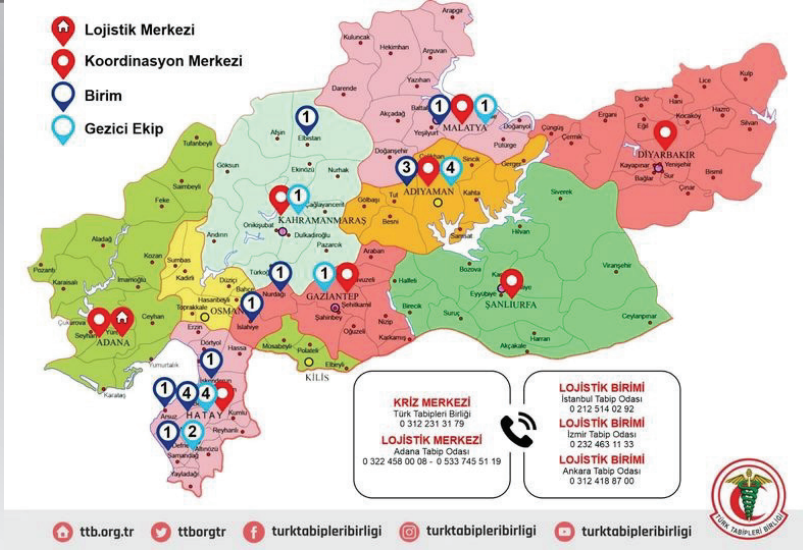
İLKSES

UMUT VE ACI BİR ARADA

KAHRAMANMARAŞ KOORDINASYON MERKEZİ ÇALIŞMALARI

Meslek örgütümüz Türk Tabipler Birliği deprem bölgelerindeki Hızlı Değerlendirme Raporunun ardından yıkımın büyük olduğu Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Adıyaman da koordinasyon merkezleri(KM) kurulmasına karar vermiştir. Bu bağlamda İzmir Tabip Odasının TTB Kahramanmaraş Koordinasyon Birimi çalışmalarına maddi, aynı ve gönüllü hekim desteği konusunda katkı vermesi kararı alınmıştır. Kahramanmaraş Tabip Odası'nın ve gönüllü arkadaşlarımızın koordinasyon biriminde çalışmalarını sürdürebilmeleri ve gönüllülerin barınmaları için İzmir Konak Belediyesi'nin sağladığı konteynerlar İzmir Karşıyaka Belediyesi'nce Kahramanmaraş'a nakledilmiştir. İzmir Tabip Odası, gönüllülerin barınma ve çalışmasına olanak sağlayacak eşyaları (ranza, ısıtıcı, mutfak malzemesi, bilgisayar modem, vb.) temin etmiş, tüm gerekli donanım karşılanmıştır. Konteynerlerin elektrik, su, kanalizasyon bağlantıları yerel yönetimlerce tamamlanmıştır.

İzmir Tabip Odası Kahramanmaraş Koordinasyon biriminde görev alacak gönüllü hekimler için çağrıda bulunmuştur. Gönüllü olmak için başvuran meslektaşlardan iki ya da üçer kişilik ekipler oluşturularak aylık çalışma listeleri hazırlanmıştır.

Ekiplerin Kahramanmaraş'a ulaşmaları oda tarafından sağlanmıştır. Koordinasyon birimindeki saha çalışmaları için araç kiralanmış, ekiplerin uzak ilçelere ve kırsala erişimi gerçekleştirilmiştir.

TTB Mart ayı için deprem bölgesinde barınma konusunu ön plana almış, buna yönelik olarak bir değerlendirme formu hazırlanmıştır. Koordinasyon biriminde görev yapan meslektaşlarımız Geçici Yerleşim Alanlarını (GYA) ziyaret ederek buralardaki yaşam ve barınma koşullarını toplum sağlığı açısından değerlendirmişlerdir.

Nisan ayında ise deprem bölgesinde sağlık hizmeti sunumunun değerlendirilmesi istenmiştir. Buna yönelik 3 adet değerlendirme formu hazırlanmıştır. Sağlık kurumlarının deprem sonrası durumları ve verilen sağlık hizmetinin kalitesi, çadırkentlerde sağlık revirleri ve sağlık hizmeti, sağlık çalışanlarının sağlığı, yaşam ve çalışma koşulları, gereksinimlerini içeren bir değerlendirme yapılmıştır.

Formlar günlük olarak doldurulmuş, TTB Kriz Koordinasyon Birimine gönderilmiştir. Ayrıca deprem günceleri ve değerlendirmelere ait genel görüş ve öneriler TTB Kriz Koordinasyon ile paylaşılmıştır. Bu amaçla yapılan çadırkent revirleri, aile sağlığı merkezleri, kamu ve özel hastanelerin ziyaretleri sırasında TTB Lojistik Merkezinden gelen ya da İzmir Tabip Odası tarafından sağlanan yardım malzemelerin dağıtımları yapılmıştır. Gönüllü meslektaşların deprem bölgesindeki gözlemleri İzmir'e dönüş sonrasında İzmir Tabip Odası'na rapor olarak sunulmuştur

Kahramanmaraş deprem koordinasyon merkezinde görev almak üzere başvuran 20 gönüllü meslektaşımızın (8 erkek 12 kadın) yanısıra Kahramanmaraş Tabip Odası Başkanı ve yönetim kurulundan meslektaşlar, koordinasyon merkezinde bulunan Çanakkale Tabip Odasından bir meslektaşımız da zaman zaman çalışmalara katılmıştır.

KAHRAMANMARAŞ

M.Ö. adı Markas-Markasi olan Maraş'a 1973 yılında "kahraman" ünvanı verilmiş, 2012 de büyükşehir olmuştur. Coğrafi konum etkisiyle karma bir iklime sahip olup; güneyde Akdeniz iklimi, kuzeyde karasal iklim hakimdir. Nitekim kuzeyde yer alan Elbistan, Afşin ilçelerinde depremde kurtulanların kar ve tipide günlerce bekledikleri, enkaz altında soğuk nedeniyle kaybedilenler hatırlardadır.

Kahramanmaraş'ta 1.177.436 olan nüfusun sayısal büyüklük açısından ilçelere dağılımı merkez ilçeler Onikişubat ve Dulkadiroğlu başta olmak üzere sırasıyla; Elbistan, Afşin, Türkoğlu, Pazarcık, Göksun, Andırın, Çağlayancerit, Nurhak ve Ekinözü dür.

Afşin-Elbistan Termik Santralleri ile gündem olan Kahramanmaraş ekonomisi iki kamu iki özel OSB ne sahip olup; tekstil ve iplik sanayisinde Ortadoğu'nun önemli bir merkezidir.

300-3000m arasında değişen rakım şehirde engebeli bir yapı

oluşturmaktadır. Tarımda çeşitliliği artırmak ile birlikte verimli tarım arazi yüzdesi %26'dır. Ahır Dağına sırtını dayamış olan Kahramanmaraş son depremde çarpık kentleşmenin kurbanı olmuştur. Deprem açısından riskli zeminlere sağlıklı, dayanıksız binaların yapılması yaşadığımız depremde büyük bir ölüm ve yıkıma yol açmıştır. Kahramanmaraş'ta en büyük yıkım merkez ilçeler başta olmak üzere sırasıyla Elbistan, Pazarcık, Türkoğlu ve Afşin'de olmuştur. Maraş'ta her 10 aileden üçü evsiz kalmıştır.

Depremi ardından ilk hafta; Maraş merkezde yıkılmış 11 bin konut, 34 bin acil yıkılacak bina, 11 bin orta hasarlı bina tespit edilmiştir. Maraş genelinde toplam 580 bin bağımsız bölümün 487 binin hasar tespiti tamamlanmış, 82 bini konut, 18 bini ticari birim olmak üzere 100 bin bağımsız bölümün kullanılamaz hale geldiği açıklanmıştır. Bu sayıya 116 bin orta hasarlı bağımsız bölüm eklendiğinde Kahramanmaraş yapı stokunun yaklaşık %23'ünün kullanılamaz hale geldiği görülmektedir.

1999 yılından önce yapılan binalarda yıkımın çok daha ağır, 2005 yılı sonrası binalarda ise yıkımın daha az olduğu gözlenmiştir.

Zemin kalitesinin iyi olduğu Tekke, Serintepe, Mağaralı, Saçaklızade, Çamlık, Fatih Sakarya bölgeleri neredeyse hiç hasar almamıştır.

2020 yılında meslek odaları tarafından özellikle kent merkezindeki yapı stokunun depreme hazır olmadığı, çözüm için acil

çalışma gerektiği ilgili kuruluşlara, yerel yönetimlere iletilmiş; ancak deprem riski yöneticilerin önceliği olmamıştır. İmar planları hazırlanırken zemin etütleri ve fay hatları dikkate alınmamış, riskli alanlarda çok yüksek katlara imar izni verilmiştir.

Bunun bedeli kaybedilen hayatlar, yakınlarımız, sokaklara yayılan ve karşılık bulamayan yardım çılgınlıkları olmuştur.

Enkaza dönmüş şehrin sokaklarını toz bulutları ve iş makinesi gürültüsü sarmış, nüfusun neredeyse yarısının il dışına çıkmasıyla şehir boşalmıştır. Bitmek bilmeyen artçılar nedeniyle hafif hasarlı binalar da kullanılamaz hale gelmiştir. Şehrin etrafındaki bağevleri bu günler için en güvenli mekanlar olmuş, ama çoğunluk çadırlarda, konteynerlerde yaşayarak hayata tutunma gayretine düşmüştür.

Gelecek beklentileri tükenmiş, çaresiz, umutsuz insanlar hala ne yapacaklarını bilemeden yaşamlarını sürdürmektedirler.

GEÇİCİ YERLEŞİM ALANLARI

Kahramanmaraş Koordinasyon Biriminde görev yapan gönüllü meslektaşlarımızın Geçici Yerleşim Alanları konusundaki izlenimleri çarpıcı ve önemliydi:

Geçici Yerleşim Alanları adeta şehrin boş alanlarına sıkıştırılmaya çalışılmıştı.

Birkaç büyük Geçici Yerleşim Alanı dışında, çadırların kurulumlarında, toplum sağlığı açısından önemli kriterlerin dikkate alınmadığı gözlemlendi. Çoğu çadır zemini drenaj için uygunsuz ve her yağmurda su içinde kalabilecek nitelikteydi. Çadırlar arası mesafeler birbirine çok yakın, ara boşluklar malzeme dolu ve soba bacalarını durumu tehlike oluşturmaktaydı. Nitekim 1 Mart'ta çıkan yangında yedi çadır yanmış, iki kişi yaralanmıştır. Yangın tüplerinin sayıca az olduğu ve yangın tehlikesi konusunda önlemlerin yetersiz olduğu gözlemlendi.

Çadırlarda 5 ila 13 kişi kalmaktaydı. Çadırlardaki bu nüfus yoğunluğu mahremiyet, hijyen ve hastalık/salgın açısından sorun oluşturmaktaydı.

Elektrik kabloları güvenlik önlemi alınmadan toprak zeminler üzerinden geçirilmiş, yağmurla risklerin artacağı göz önüne alınmamıştı. Depremzedelerle yaptığımız görüşmelerde ilk günlerde deprem bölgesinde içme suyu konusunda sorun yaşandığı bilgisi aktarıldı.

Şimdilerde Geçici Yerleşim Alanında içme suyu pet şişelerle sağlanıyor. Büyük Geçici Yerleşim Alanında banyo, tuvalet, çamaşır, bulaşık ve temizlik için şebeke suyu kullanılıyor.

İlçelerde şebeke suyu dağıtımı kısıtlı yapılabilmekte. Geçici Yerleşim Alanlarında kullanılan sularda klor ölçümlerimizde bir iki yer dışında sorun görülmedi. Bazı Geçici Yerleşim Alanlarında su tanklarıyla su dağıtım yapılmış. Çadır yaşamının şartları ve suya erişim ve kullanım zorluğu beraberinde hijyen sorunu yaratıyor. Geçici Yerleşim Alanlarının dışındaki dağınık çadır yerleşmelerinde ve kırsal kesimde temiz suya erişim daha büyük bir sorun oluşturmaktadır. Bulaşıcı hastalıklardan korunmak için bireysel hijyen, tuvaletlerin ve ortak kullanım alanlarının temizliğinin sağlanması için kalıcı klor ölçümleri düzenli olarak yapılan içilebilir nitelikte şebeke suyunun sağlanması yaşamsaldır. Aylar sonra hala su sorununun giderilmemiş olması kabul edilemez.

Geçici Yerleşim Alanlarında tuvalet ve banyoların sayıları ve cinsiyete göre dağılımları genel olarak toplum sağlığı kriterlerine uygunluk taşımıyordu. Tuvaletlerde kadın-erkek oranı gerektiği şekilde planlanmamıştı. Eşit sayıda oluşturulan tuvaletler kadınların kullanım süresinin uzunluğu ve çocukların tuvalet ihtiyaçlarının anne ile karşılanmasız göz önüne alındığında kadınlar için ayrılan tuvalet sayısı yetersizdi. Mevcutların bir kısmı ise lokalizasyon sıkıntılarını yanı sıra kapı-kilit bozukluğu, musluklardan su akmaması gibi nedenlerle kullanım dışı kalmışlardı. Kullanma suyu ve tuvalet kağıdı teminindeki yetersizlik nedeniyle kadınlarda genito-üriner enfeksiyonlar ciddi bir sorun oluşturmaktaydı.

Geçici Yerleşim Alanlarında görüştüğümüz kadınlar tuvalete daha az ihtiyaç duymak için daha az su içtiklerini aktardılar.

Tuvalet ve banyoların çadırlara olan uzaklıkları genelde uygun olsa da kadınlar kendilerini güvende hissetmediklerini ifade etmeleri hijyen sorunu yanında güvenlik kaygılarını da gündeme getirmekteydi.

Çamaşırhanelerde, çamaşır makinası sayısı yetersiz olduğu için uzun süre beklemek gerektiği gözlemlendi. Çadırda sürdürülen yaşam koşullarında kadınlar daha sık kirlenen çamaşırları çoğu zaman elde yıkıyorlardı.

Şehir merkezindeki büyük Geçici Yerleşim Alanlarında güvenlik önlemleri nispeten alınmış, bir ölçüde giriş-çıkış kontrolü sağlanmaktaydı. Yakın Geçici Yerleşim Alanlarında arası geçişler olabilmekteydi. Ancak ilçelerde ve mahalle aralarındaki küçük Geçici Yerleşim Alanlarında dış ortamdan ayıran bir sınır yoktu ve koruma- güvenlik koşulları bulunmamaktaydı.

Geçici Yerleşim Alanlarında beslenme genel olarak düzenli ve miktar olarak yeterli görünüyordu. Kardeş belediyeler, vakıflar, dernekler çok sayıda mutfak oluşturmuşlardı. Ancak beslenmeleri özellik gerektiren gebeler, lohusalar, çocuklar ve yaşlılar ile kronik hastalıkları olanlar için farklı seçenekler sunulmamaktaydı. Ramazan ayı süresince inanç farklılıklarına bakmaksızın öğün sayısı ikiye düşürülmüştü.

Çölyak gibi beslenmesi özellik arz eden hastaların listesi merkezde mevcut ve yemek paketleri hazır olmasına karşın ulaşım sorunu gibi nedenlerle temininde sıkıntılar yaşanmaktaydı.

Büyük Geçici Yerleşim Alanlarının hemen hepsinde Psikososyal Destek Birimleri vardı. Ancak küçük Geçici Yerleşim Alanlarında olanlar ya da uzak ilçelerdeki Geçici Yerleşim Alanlarında genel olarak Psikososyal Destek Birimleri bulunmuyordu. Bazı Geçici Yerleşim Alanlarında psikososyal destek birimi yanında, Türkiye Diyanet Vakfı'nın manevi destek birimlerinin görev yaptığı izlendi.

Keza oyun, aktivite, eğitim alanları ve çalışmaları, kadınlara yönelik dikiş örgü vb. ortak faaliyetlerde durum benzerlik göstermekteydi. Oysa deprem travmasının herkes için ama özellikle de çocuklarda kalıcı etkilerinin olmaması için en kısa zamanda sağaltıcı desteklerin sunulması gerekir. Kalabalık bir çadırın içine sıkışıp kalmış toplulukta ergenler, engelliler, korunaklı alanları zayıflamış LGBTİ+ bireylerin sıkıntıları bir yana altını ıslatmaya başlayan büyük çocuklar, çadırın yüküyle baş etmeye çalışırken deprem sonu adet düzensizliklerini yaşayan kadınlar bu süreçte psikososyal desteğin önemini ortaya çıkarmaktadır.

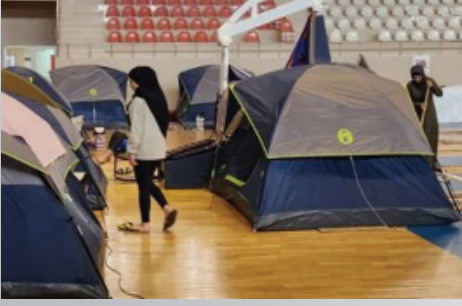
Atıkların toplanması ve kanalizasyon sorunu büyük Geçici Yerleşim Alanlarında çözümlenmiş, sorun oluşturmamaktadır.

Bazı ilçelerde ve küçük Geçici Yerleşim Alanlarında atıklar ve çöplerin toplanması konusunda sorun vardır. Yeterli temizlik elemanı bulunmaması da sorunun ciddiyetini arttırmaktadır. Bulaşık ve çamaşır suları rastgele dökülmektedir. Bütün bunların sıcakların başlamasıyla ciddi bir hijyen sorununa yol açacağı öngörülmelidir.

Yardım malzemeleri her Geçici Yerleşim Alanında farklı bir uygulamalarla dağıtılmaktaydı. Çocuk bezi ihtiyacı büyük oranda karşılanmış görünmekteydi. İç çamaşır, terlik, kişisel hijyen malzemeleri (tırnak makası, diş fırçası, cımbız, krem vb.) ve hijyenik ped en çok sorulanlardı. Elimizdeki malzemeleri daha çok ilçelerde dağıtmayı tercih ettik.

Mülteciler merkezdeki Geçici Yerleşim Alanında kalabalık gruplar halinde yerleştirilmişler. Bir çadırda birkaç aile (12-14 kişi) kalanlar var. Var olan yoksulluk ve sorunların depremle birlikte daha da ağırlaşmış hallerine tanıklık ettik. Göçmen kadınlar için dil önemli bir sorun. Çeviri yapacak olan akraba ya da komşu çocukları olunca her sorun dile getirilemiyor.

Yukarda yapılan değerlendirmeler yalnızca Geçici Yerleşim Alanları ile ilgili gözlemlerin sonucudur. Bu alanlarda barınmaya çalışan depremedelerin dışında yıkılmış evlerinin yanına, yol kenarlarına, kırsalda bağa bahçeye kurulmuş düzensiz ve bağımsız çadırlar var.

Bu çadırlarda barınmak durumunda kalanlar su, beslenme ve sağlık başta olmak üzere pek çok hizmette erişim sıkıntısı yaşıyorlar. Yardımlara ulaşamıyorlar.

Bütün imkanların seferber edilerek biran önce konteyner kentler ve sonrasında kalıcı konutlara geçilmesi en büyük beklentilerden birisi. Ziyaretler sırasında kurulumu devam eden konteyner kentleri de gördük. Bazılarını detaylı inceleme fırsatımız oldu. İzmir Büyükşehir Belediyesinin Pazarcık ilçesi Narlı Beldesinde kurulumu tamamlanmak üzere olan konteyner kenti bu konuda iyi bir örnek. İç donanımları, alt yapı kurulumları, parke taşlı sokakları, çocuk parkı ile ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte.

DEPREM VE ÇEVRE SAĞLIĞI

Sağlıklı ve onurlu bir yaşam sürmeye imkan veren bir çevrede yaşamak en temel haklardan biridir.

Binlerce binanın yıkılmasıyla ilk akla gelenin asbest maruziyeti olması olağan. Asbest ve asbestli ürünlerin üretimi ve ticareti 2013 de yasaklanmış olsa da yıkılan binaların çoğunun 2013 öncesinde yapıldığı bir gerçek. Kansere yolaçan asbest maruziyeti bölgede ciddi bir halk sağlığı sorunu oluşturmaktadır. Depremi ilk günlerinde rastlanan yoğun toz bulutları artık görülmesine de yaşam alanlarında devam eden hasarlı binaların yıkımı hava kirliliğine neden olmaktadır.

Depremde konutların yanı sıra işyerlerinde, fabrikalarda, hastanelerde de yıkımlar ortaya çıktı. Dolayısıyla kimyasal ilaçlar, zehirli atıklar, radyoaktif malzemelerin bulunduğu enkazlar kontrolsüz bir şekilde yaşam alanlarına, su kenarlarına boşaltıldı. Tarım alanlarından bitkilere, yeraltı sularıyla mutfağımıza kadar uzanan toksik etkiler oluşturabilecek bir yol hazırlanmış oldu.

Yıkım ve hafriyatta çalışanlar için ciddi bir önlem alınmazken, evlerinin yıkımını seyreden depremzedelere de konuyu önemine ilişkin etkili uyarılar yapılmadı

Deprem ile oluşan enkazların önümüzdeki yıllarda toplum sağlığını ciddi biçimde tehdit etmesi de beklenmelidir.

DEPREMDE SAĞLIK HİZMETLERİ SUNUMU

ÇADIRKENT REVİRLERİ

Geçici Yerleşim Alanlarında sağlık hizmetlerinde bir standart yok. Büyük Geçici Yerleşim Alanlarında sağlık birimleri yada diğer illerdeki hastaneler tarafından üstlenilmiş acil ve poliklinik hizmeti veren çadır hastaneleri var. Ancak hastanelerin ikinci ayın sonuna doğru yavaş yavaş hizmetten çekildikleri görüldü. Büyük Geçici Yerleşim Alanlarının bazılarında halk sağlığı uzmanlarının görevlendirildiği belirlendi.

Sağlık birimlerinin hizmet içerikleri ve süreklilikleri farklılıklar göstermekteydi. Arka arkaya ziyaretlerimizde kapalı bulduğumuz Geçici Yerleşim Alanları sağlık birimleri varken çadır takip fişi uygulayan, bebek aşılarını sorgulayan, lohusa ziyaretleri ya-

pan sağlık birimleri de vardı. Ortak özellikleri sürekliliğin olması diyebiliriz.

Küçük Geçici Yerleşim Alanlarında ve ilçelerdeki Geçici Yerleşim Alanlarında sağlık revirleri olmaya biliyor.

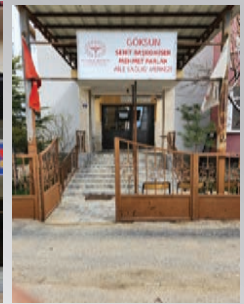
Hastalar, gebeler, bebekler Geçici Yerleşim Alanlarına en yakın ASM'lere yönlendiriliyordu. İlçelerde her ASM de aşı dolabı bulunmadığı için Hastanelere yönlendirme yapılıyordu. Takip, merkez dışında genel olarak yoktu.

BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ

Kahramanmaraş'da birinci basamakda 58 i merkez ilçelerde olmak üzere toplam 125 ASM de 386 birim sağlık hizmet vermektedir. Yıkılan ya da ağır hasar gören ASM ler ya konteynerda hizmet veriyor ya bir başka birimle birleştirilmiş yada bir başka binaya geçiş yapılmış. ASM lerin çoğu hafif hasarlı tespit edilmiş.

Ağır Hasarlı ASM'ler

Devam eden artçılarla yorulan binalar ve değiştirilen hasar tespit kararları çalışanları çok tedirgin ediyordu. Konteynerlarda verilemeye çalışılan sağlık hizmeti hem fiziki koşulları hemde donanım eksiklikleri yüzünden oldukça yetersiz kalmaktaydı. Geçici olarak hizmet verilse bile en kısa zamanda daha uygun koşullar sağlanmalı.

Konteyner ASM'ler

Aile hekimleri ile yapılan görüşmelerde ASM'lerde başvuru temelli bir sağlık hizmeti verildiği anlaşıldı. Şikayetler reçete ediliyordu. Aşılama hizmetleri her ASM de farklı yoğunluk ve hassasiyette devam ediyordu. Gebe, bebek izlemleri olması gerekenin altında ve değişken bir takip gösteriyor. Kanser taramaları, laboratuvar hizmetleri, kronik hasta takipleri, aile planlama hizmetleri (son iki yıldır malzeme yok) neredeyse yapılamıyordu.

Ağır Hasarlı Pazarcık İlçe Sağlık Müdürlüğü

Hastalıklarda kümelenme, salgın takip edilemiyor. Geçici Yaşam Alanlarında uyuz ve bit salgınları ile karşılaştıldığı, konjonktivitle sık karşılaştıklarını ifade ettiler.

Göçmen Sağlığı Merkezi ziyaretimizde yoğun hasta ile karşılaştı. Aşılama sayılarının deprem öncesine göre düşük oluşu GYAndan aşı için gelen olmamasına, oralarda aşılama hizmetlerinin yapılmasına bağlandı.

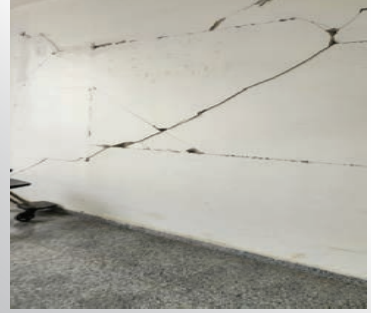

Deprem sonrası birçok sanayi tesisinde faaliyet durmakla birlikte ilk ay sonuna kadar işletmelerin yarısının faaliyete geçtikleri öğrenildi.

Deprem öncesinde de işletmelerin önemli bir bölümü İSİG hizmeti almıyormuş. Deprem sonrasında birçok işletme faaliyete geçmelerine rağmen işyeri hekimlerine İSİG hizmeti almaya-
caklarını belirtmişler. Yaşanan bir kaç önemli iş kazası ile zor durumda kalan işletmeler hemen İSİG hizmeti talep etmişler. İşyeri hekimlerinin işletme sayısı kaybı %50 oranındadır. İşyeri hekimleri de özel sağlık kurumu çalışanı hekimler gibi ücretlerinde azalma, gecikme, emek sömürüsü gibi tehditlerle karşı karşıyadır.

İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ

Kahramanmaraş da hizmet veren ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına genel olarak baktığımızda hepsinde hafif ya da ağır hasar olduğunu gözlemledik.

Bunlar içinde özellikle yeni yapılan Necip Fazıl Şehir Hastanesi'nin durumu birçok açıdan değerlendirilmesi gereken bir konu. Hastane yerinin seçiminde Kahramanmaraş gibi deprem açısından riskli olan bir şehirde uyarılara rağmen fay hattı üzerine böyle bir büyük hastane yapılmasını anlamak mümkün değildir.

Bugün ağır hasarlı olan ve kullanılmayan hastane sadece acil hizmeti ve acil yoğun bakım hizmeti verebilmektedir. İlçelerdeki hastanelerin Elbistan Devlet Hastanesi dışında hasar aldığı düşünülürse 600 yataklı bu hastanenin devre dışı kalması Kahramanmaraşta özellikle 2.- 3. basamak sağlık hizmetlerini çok olumsuz etkileyecektir. Hastanedeki hasar oranının düşürülmesi ve güçlendirme yapılarak hizmete sokulması durumunda mutlaka kamuoyu ve sağlık çalışanlarına tatmin edici açıklamalar yapılmalıdır. Bu seçeneğin bile gerçekleştirilebilmesi, hastanenin güçlendirilerek hizmete girebilmesinin epey bir zaman gerektireceği aşikardır. Depremler Şehir Hastaneleri uygulamalarını yeniden tartışmaya açmıştır. Şehir merkezindeki hastaneleri kapatıp, şehir dışında, ulaşımı zor, devasa büyüklükte, hastaneler yapılması durumunda bu hastanelerin devre dışı kaldığında sağlık hizmetlerinin nasıl aksayacağı değerlendirilmelidir.

Necip Fazıl Hastanesinin bölümleri olarak anılan Kadın Doğum Hastanesi ve Yörük Selim Hastanesi Az hasarlı /Hasarsız olarak hizmet vermektedir. Hastanelere il dışı görevlendirmeler sürmekte. Yörük Selim Hastanesi Necip Fazıl Şehir hastanesinin hizmet verememesi nedeniyle artan iş yükünü karşılamaya çalışmaktadır. Ancak burada da artan iş yükü hastanede kaotik bir duruma yol açmaktadır.

Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi aktif hizmetini sürdürüyor.

Kahramanmaraş'ın Ekinözü ve Nurhak dışında tüm ilçelerinde devlet hastanesi (Elbistan da ayrıca özel hastane) var. Ekinözü ve Nurhak'ta entegre hastane var. Elbistan Hastanesi yeni teknoloji ile yapıldığı için depreme dayanıklı olup hasar almamıştır. Buna karşın henüz 4 yıllık yeni bir hastane olan Türkoğlu Hastanesi ağır hasar almış, hizmet vermemektedir. Hastane ilçe sağlık müdürlüğüne taşınmış ise de acil hizmeti ve kısmen poliklinik hizmeti vermektedir. Bina hastane hizmeti vermeye uygun değildir. Hekimler esnek mesai uygulamaktadır. Göksun Afşin Pazarlık Devlet Hastaneleri orta hafif hasarlıdır. Acil ve poliklinik hizmeti vermekteydiler. Nurhak ve Ekinözü entegre hastaneleri

hasarlı olduğu için çadırda hizmet vermeye çalışıyorlardı. .Buralara da görevlendirmeler yapıyordu.

Bazı hastane başhekimlerince servislerin yakın dönemde açılma planları bizlerle paylaşıldıysa da hastanede çalışan hekimler çalışma ortamı güvenliği ile ilgili ciddi kaygılar taşımaktaydılar. Binana sağlam olduğunun bağımsız kaynakların raporlarıyla doğrulanmasını kendilerine bu konuda belge sunulmasını ve tatmin edici açıklamalarda bulunulmasını talep etmekteydiler.

Bu hastanelere hem zorunlu hizmet yükümlüsü kapsamında acil servislerine yeni mezun hekim hem de diğer illerden görevlendirme ile çok sayıda uzman hekim gönderilmiş. Bu depremzede hekimleri önemli ölçüde rahatlatmakta esnek mesaiye olanak tanımaktaysa da özellikle barınma sorununu çözümlenememesi nedeniyle ciddi sıkıntılara yol açmaktadır. Hekimler bulabilirse konteyner de yoksa hizmet vermeyen hastanenin üst katlarındaki servislerde hasta odalarında korku içinde barınmayı sürdürüyorlar. Yöneticiler hekimlerin bu ve benzeri sıkıntılarını hiç dikkate almadığı tarafımıza iletildi.

KSÜ Tıp Fakültesinin az hasarlı olduğu açıklanmıştır. Tam Kapasite bir sağlık hizmeti veremediği duyuları alınmıştır. Sütçü İmam Üniversitesi'ndeki asistanlarla yapılan görüşmelerde asistanlar eğitiminin verilmediği bilgisi iletildi. Diğer üniversitelere kalıcı geçiş izni verilmemekteydi. Geçici geçişler içinse standart bir uygulamanın olmamasından yakınmaktaydılar.

Kahramanmaraş kamu hastanelerinin deprem sonrası durumları

KSÜ Tıp Fakültesi	Az Hasarlı	Aktif
Necip Fazıl Şehir Hastanesi	Ağır hasarlı	Acil Servis Hizmeti
Yörük Selim Hastanesi	Az Hasarlı	Aktif
Kadın Doğum Çocuk Hast.	Az Hasarlı	Aktif
Pazarcık Devlet Hastanesi	Az hasarlı	Acil ve poliklinik
Çağlayancerit D.Hastanesi	Az hasarlı	Aktif
Andırın Devlet Hastanesi	Az hasarlı	Aktif
Türkoğlu Devlet Hastanesi	Ağır Hasarlı	İlçe S.M. de poliklinik
Afşin Devlet Hastanesi	Ağır/Az hasarlı	Acil ve poliklinik
Elbistan Devlet Hastanesi	Hasarsız	Aktif
Göksun Devlet Hastanesi	Az hasarlı	Acil ve Poliklinik
Ekinözü Entegre Hastanesi	Ağır hasarlı	UMKE poliklinik
Nurhak Entegre Hastane	Ağır hasarlı	Sahra/ çadır hastane

Maraş merkezde 5 özel hastane 1 dal hastanesi Elbistanda bir özel hastane vardır. İki özel hastane ağır hasarlı ve kullanılamaz durumdadır. Diğer üç özel hastane ve dal merkezi hafif hasarlı olarak hizmet vermektedir.

Özel Marashlife Hastanesi	Az hasarlı	Aktif çalışıyor
Özel Megapark Hastanesi	Ağır Hasarlı	Yıkılacak
Özel Sular Akademi Hastanesi	Az hasarlı	Aktif çalışıyor
Özel Vatan Hastanesi	Ağır Hasarlı	Yıkılacak
Özel Markasi Hastanesi	Az Hasarlı	Aktif çalışıyor
Özel Uğur Göz Hastanesi	Az Hasarlı	Aktif çalışıyor

Kahramanmaraş'da hizmet veren ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına genel olarak baktığımızda hepsinde hafif ya da ağır hasar olduğunu gözlemledik. Özellikle en büyük hasta-
ne olan şehir hastanesinin devre dışı kalması önemli bir konu.

Deprem sonrası Kahramanmaraş'da yaşayanların önemli bir kısmının il dışına çıktığı unutulmamalı, geri dönüşlerle birlikte Kahramanmaraş'da nüfusun tekrar artması ile sağlığa erişimde ciddi sorunlar yaşanacağını şimdiden öngörerek bu konuda önlem alınmalıdır.

Depremden önce 600 ü özelde toplam 800 hastanın diyaliz hizmeti almakta olduğunu,deprem sonrasında bu sayının yarı yarıya azaldığı ve şimdilerde giderek artmakta olduğunu öğrendik.1 özel ve 1 kamu diyaliz merkezi hasar nedeniyle çalışmazken 3 özel diyaliz merkezinde ve 9 kamu kurumunda diyaliz hizmetleri sürüyor.

DEPREM VE HEKİMLER

Depremde Kahramanmaraş ilinde 94 ü kamu sağlık çalışanı olmak üzere 100 sağlık çalışanı hayatını kaybetti.

Pazarcık'ta	1
Elbistan'da	1
Çağlayancerit	1
Merkezde	14

olmak üzere 17 hekim hayatını kaybetti. Vefat eden meslektaşlarımızdan birinin çalışma alanı Bingöl olup deprem anında Kahramanmaraş'ta bulunması nedeniyle, bir genç meslektaşımızın ise Malatya'daki görevinden istifa edip TUS çalışmak için geldiği memleketi Kahramanmaraş'da kaybettiğimiz bilgisine ulaşıldı.

Kaybettiğimiz meslektaşlarımız:

Dr Oğuz Alp PAKÖZ
Dr Mehmet ERBİLİR
Dr Aydınalp TANBAY
Dr Cemal AKGÜL
Dr Alaettin TÜRKKORUR
Dr Cahit ARABACI
Dr Ahmet KAPTANOĞLU
Dr Muhammed Fatih SEVİNÇ
Dr Mehmet MURATDAĞ
Dr Mehmet Akif TAP
Dr Semiha CENGİZ
Dr Ali KILIÇ
Dr Ali KAHYA
Dr Betül KAHYA
Dr Mahmut PAÇACI
Dr Turgay AKBEN

Kaybettiğimiz tüm sağlık çalışanlarının anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Sağlık kuruluşlarını ziyaretlerimizde görevli hekimlerle yapılan yaptığımız görüşmelerde zorunlu hizmet yükümlüleri ve görevlendirmeler dışında Kamuda çalışan hekimlerin tamamına yakınının kendisi ya da eşinin Kahramanmaraş'lı olduğu bilgisi paylaşıldı. Bu özel sektörde çalışan hekimlerde de benzer olmakla birlikte daha az orandaydı.

Buna bağlı olarak depremde kendi ailesi ya da birinci derece akrabaları arasında daha nadir olmakla birlikte uzak akrabalar göz önüne alındığında hekimlerin çoğunda yakınıni kaybetme öyküsü olduğu ifade edildi. Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının Kahramanmaraş ile bağları, kökleri nedeniyle hekimlerin deprem sonrası bölgeyi terk etme eğiliminin çok düşük olacağı ileri sürüldü.

Depremde zarar görmeyen hekim neredeyse yok. Ziyaretlerdeki samimi görüşlerde birçok hekim çevrelerinde çok daha büyük kayıp yaşayanları gördükçe kendi sıkıntılarını dile getirmekten çekindikleri ifade ettiler. Bu yüzden Psikososyal destek için herhangi bir yere başvurmadıklarını belirttiler. Toplumla karşı mesleki sorumluluk anlayışı gereği, kendilerinin depremde olduklarını unutarak, sorunlarını öteleyerek sağlık hizmeti verme çabasında oldukları gözlemlendi.

Hekimlerin tamamına yakınında konutlarında az ya da ağır hasar olduğu, kimi yörede yaygın kullanımı olan bağevinde barınırken, konteynerda kalan hekimler de vardı. Deprem sonrası plansız bir şekilde çok sayıda zorunlu hizmet yükümlüsü hekimin bölgeye atanması, hekimlerin barınabilecekleri yeterli konut olmaması nedeniyle kaosa sebep olmuştur.

Depremde hasar aldığı için hizmet veremeyen hastanelerin hasta odalarında barınmaya çalışan, her artçıda yataktan fırlayarak kendilerini dışarı atan bu genç meslektaşlarda ciddi moral motivasyon kaybı olduğu gözlemlendi.

Depremzede hekimlerin çoğu depremi takiben ailesini başka illerde yaşayan akrabalarının, tanıdıklarının yanına taşımış bir kısmı özellikle eğitim çağında çocukları olan hekimler yakın, uzak büyük illerde ev kiralayarak, çocuklarını da bu illerde okullara kaydederek ailelerini güvene almaya çalışmışlardır. Bu durum hem il merkezinde hastanelerde çalışan uzman hekimlerde, hemde kırsalda hizmet veren aile hekimlerinde benzer şekilde gerçekleştirilmiştir. Esnek mesai ile çalışma mesai dışı zamanlarını ailelerin yanında geçirmelerine olanak tanımaktaydı.

Zaman içinde evleri az hasarlı olanların bir kısmı evinde yaşama-ya geçmişlerse de , bir kısmı devam eden artçılar nedeniyle ev dışında yaşamayı sürdürüyorlardı. Bazı meslektaşlarımız kamu yada kendi olanaklarıyla buldukları konteynerlarda kalmaktaydı. Devlet Hastanesinde çalışanların bir kısmı hastanede, aynı şekilde bazıları ASM lerde barınmaktaydı. Görevlendirme ile gelen hekimlerde barınma çok ciddi bir sorun olmasına karşın hastane idarecilerinin sorun karşısında çaresiz ya da duyarsız kaldığı gözlenmiştir.

Sonuç olarak barınma sorunu hekimlerin en büyük sorunu oldu. Barınma, beslenme, aile bütünlüğünün korunması, psikososyal destek sunumu, güvenlik ve ulaşım sorunları giderilmeden hatta nasıl oldukları hiç sorulmadan, bir geçmiş olsun ziyareti bile yapılmadan görevlerini sürdürmeleri istene hekimlerin, sağlıkçıların depremzede olduğu unutulmamalıdır. Barınma sorunları çözülmeyen, aile bütünlüğünün koşulları sağlanmadan esnek mesainin bırakılmasını istemiyorlar.

Maraş'a il dışından yapılan görevlendirmelerde başlangıçtan itibaren kaotik bir durumun sürdüğü anlaşılmaktadır. Görevlendirmeler bir kısım hekime son anda sözel iletilmiş, Nerede ne kadar süre görevli oldukları açıklanmadan bölgeye gönderilmişlerdir.

Çalışmaya geldikleri hastanede nasıl bir düzende çalışacakları belirsiz, çalışma düzenini olmadığı, çoğu kez muhatap bulamadıkları bir ortamda sağlık hizmeti vermeye çalışıyorlar. Kahramanmaraş ilinde sağlık hizmeti sunumunda depremin oluşundan itibaren geçen süreye rağmen ciddi boyutta yönetim ve organizasyon boşluğu sürmekte olduğu izlenimi edinildi.

Özel hastanelerde çalışan hekimlerin deprem felaketi sonrası aslında ne kadar güvencesiz koşullarda sağlık hizmetleri verdiğini ortaya koymuştur. Ağır hasar alan ve hizmet vermeyen hastaneler çalışanlarına da bu süreçlerde bir ödeme yapmamıştır. Hastanedeki hakedişlerini 3-4 ay geriden alan hekimlerin yüklü miktarda alacakları vardır. bir kısmı başka şehirlerde iş bularak şehirden ayrılmışlar diğerleri kalan özel hastanelerde çok da uygun olmayan koşullarda çalışmayı sürdürmektedirler.. Gelirleri önemli ölçüde düşen ve geçinmek için çalışmak zorunda kalan depremzede hekimler görüşmelerimizde kamuda çalışanların güvencesine ve nisbeten daha olumlu çalışma koşullarına önemine dikkat çektiler. Özel hastanede çalışan hekimlerin bir kısmı tekrar kamuya dönmek için başvuruda bulunmuş.

SON SÖZ

Dünyanın var olduğu günden bu yana, yeryüzü, gökyüzü, yer şekilleri ve atmosferimiz hep canlı kalmış ve biz insanlara sürprizler yapmıştır ve bundan sonra da yapacaktır. Seliyle, kasırgasıyla, depremiyle ve yıldırımıyla, biz bu olayları artık biliyoruz ve bundan sonra da başımıza bu tür doğal olayların geleceğinin farkındayız . Yani aslında bunlar bizim için zaman olarak sürpriz olsa bile, olgu olarak sürpriz değildir artık...

Fakat bu doğal olayların felakete dönüşmesinde, o ülkenin yöneticileri ve yönetim şekilleri ana rol sahibidir. Depremlerde, sellerde, tayfun ve kasırgalarda eğer can kaybı olmakta ise, bunun nedeni, bu doğal olaylara yıllar boyunca hiç hazırlık yapmayan ve olduğunda da hazırlıksız yakalanan kamu yönetimleridir. Can ve mal kayıplarının ana nedeni ülkelerin yönetimlerin kusurları ve yetersizlikleri , yöneticilerin kıfayetsizlikleri,liyakatsizlikleridir.

6 Şubat 2023 depremleri de, doğal bir afet olarak beklenen ama zamanı bilinmeyen doğa olayları olarak, maalesef ağır bir felakete dönüşmüştür. Burada kamu yönetiminin hazırlıksızlığı ve müdahalede, destekte yetersizliği, bu felakete dönüşme tablosunda önemli rol oynamıştır.

Bu konudaki tek tesellimiz, halkımızın, iyilik ve dayanışma duygusu ile ilk günden itibaren, canla başla sivil toplumun tüm organlarıyla, depremzedelere yardıma koşmaları ve bu konuda en ufak bir duraksama göstermeksizin ülkemiz insanının, kamu yönetiminden bağımsız olarak, bölgedeki insani hasarı bir an önce iyileştirme konusunda gösterdiği yüksek hassasiyet ve çabadır.

İzmir Tabip Odası olarak, bölgeye ilk günden ulaşan gönüllü meslektaşlarımıza ve sağlık çalışanlarımıza, aynı ve nakdi yardım konusunda her türlü destek ve çabayı esirgemeyen üyelerimize, sivil toplumu hareket ettirme konusunda gösterdikleri olağanüstü aktiviteye ve verdikleri emeğe minnettarız.

Böyle doğa olaylarının, felakete dönüşmeyeceği önlemlerin, hazırlıkların ve gerek maddi ve gerekse insani olarak doğanın söyledikleriyle uyum içinde uygar ve çağdaş bir toplum olma yolunda emek veren, dayanışma sağlayan, işbirliği yapan tüm arkadaşlarımıza, dostlarımıza, kurumlarımıza, sivil toplum kuruluşlarına teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

İzmir Tabip Odası Yönetim Kurulu

İzmir Tabip Odası

Prof.Dr. Nusret Fişek Cad. No:5 Alsancak-Konak/İzmir
Tel: +90 (232) 463 11 33 - Faks: +90 (232) 421 70 51
www.izmirtabip.org.tr - info@izmirtabip.org.tr